

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ภาวินี ไหมนทีกุล*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ได้แก่ ครูในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มอย่างง่าย โดยการเทียบสัดส่วนจำนวน 113 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .964 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน

คำสำคัญ

ความคิดเห็น ครู การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

บทนำ

ประเทศไทยมีความตื่นตัวสนใจเรื่องธรรมาภิบาลอย่างมาก นอกจากนี้วิกฤตเศรษฐกิจก็มีส่วนทำให้ความสนใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลมีมากยิ่งขึ้นเป็นที่เชื่อกันว่าหากประเทศไทยมีการนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้กับการปฏิบัติงานภาคราชการ เอกชน และประชาชนแล้ว จะทำให้ประเทศไทยมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดี และเกิดความเป็นธรรมในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยในปัจจุบันยังมีปัญหามานัปการที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาไปสู่การมีธรรมาภิบาลอย่างแท้จริง เช่น วัฒนธรรมระบบอุปถัมภ์ กลุ่มอิทธิพล และกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ที่ต้องการรักษาสถานภาพดั้งเดิมไว้ นอกจากนี้ความพยายามของนักวิชาการ ผู้รู้และผู้สนใจที่เกี่ยวข้องแล้ว องค์กรระหว่างประเทศจัดว่ามีบทบาทในการผลักดันให้เกิด ธรรมาภิบาลและการปฏิรูปองค์กรของรัฐได้ รวมทั้งส่งเสริมเรื่องการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เป็นองค์กรสำคัญอีกองค์กรหนึ่งที่ทำให้การสนับสนุนประเทศไทยค่อนข้างมากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นความสำคัญตามหลักการดังกล่าวจึงมีนโยบายเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักการของธรรมาภิบาลในหน่วยงานทุกระดับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ก่อให้เกิดความตระหนักและปรับปรุงระบบงานของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องที่ยังสอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการและการปฏิรูปการศึกษา การบริหารที่ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน (วิวน ตะนะ, 2554: 1) โดย ชีระ รุญเจริญ (2548: 91-92) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารการศึกษาว่า การบริหารการศึกษาต้องดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล จึงจะเป็นการบริหารที่สอดคล้องกับแนวโน้มของสภาพปัญหาและความต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ นำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรและเป็นหลักประกันความสำเร็จของการบริหารจัดการธรรมาภิบาล (Good Governance) ถือได้ว่าจัดเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและปกครอง เพราะปัจจุบัน โลกได้หันไปให้ความสนใจกับเรื่องโลกาภิวัตน์และธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดีมาก การดำเนินกิจกรรมในที่หนึ่งมีผลกระทบต่ออีกที่หนึ่งการพัฒนาเรื่องของการเมืองการปกครองได้มุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น หากจะให้ประเทศไทยมีการเจริญเติบโตที่ยั่งยืน การมุ่งธุรกิจ หรือปฏิบัติราชการต่างๆ โดยไม่ให้ความสนใจถึงเรื่องของสังคมประชาชนและสิ่งแวดล้อมจึงเป็นไปได้อีกต่อไป การมีการบริหารจัดการที่ดีจึงเข้ามาเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญและเริ่มมีการนำ ไปปฏิบัติกันมากขึ้น (ถวิลวดี บุรีกุลและคนอื่นๆ, 2547: 3) โรงเรียนในฐานะองค์กรของรัฐและเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะขับเคลื่อนการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แนวทางหนึ่งที่ควร

นำมาถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการด้านต่างๆ ของโรงเรียน คือการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนถือว่าเป็นตัวจักรที่สำคัญของการบริหารจัดการศึกษา เป็นผู้มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลว ดังนั้น ภาระหน้าที่อันสำคัญคือ การบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ เป็นผู้ผู้นำการเปลี่ยนแปลงบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์เป็นธรรม โปร่งใส เป็นแบบอย่างที่ดี จะส่งผลให้ได้รับความศรัทธาंनाเชื่อถือจากครู นักเรียน ผู้ปกครองและคนในชุมชน (วิวน ตะนะ, 2554: 2) ซึ่ง ชีระ รุญเจริญ (2548: 108-109) ได้กล่าวว่าการบริหารงานในโรงเรียนขึ้นอยู่กับผู้บริหาร การจะบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต้องมีการบริหารรูปแบบใหม่ จัดหาทรัพยากรทางวิชาการ และข้อมูลสารสนเทศ เน้นการบริหารโดยองค์คณะบุคคล ฟังตนเอง มุ่งประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นหลัก ทั้งต้องทำงานด้วยความรับผิดชอบมีอิสระ มีการประสานร่วมมือกับองค์กรหรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมจัดการศึกษา มีการประเมินตรวจสอบเป็นระยะๆ อย่างโปร่งใส ส่วน ชาญชัย อาจินสมาจาร(2548: 2) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนในฐานะขององค์กรว่าองค์กรและระบบขององค์กรก็เหมือนกับคนที่มีการเปลี่ยนแปลงในรูปคุณลักษณะตามกาลเวลา มีความแตกต่างกัน การจะนำหลักการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพต้องสามารถดัดแปลง การเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสม โรงเรียนก็เป็นองค์กรหนึ่งที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้บริหารงานโรงเรียนมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ รวมทั้งการจัดทำนิติกรรมสัญญา ในนามสถานศึกษาและเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินกิจการของสถานศึกษาพึงต้องยึดหลักคุณธรรม หลักนิติธรรมในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้ร่วมงานเชื่อถือและยอมรับ

การบริหาร โรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันพบว่า มีปัญหาโครงสร้างหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อนหรือล้าล้นกัน กวระเบียบไม่โปร่งใสข้อบกพร่องในการบริหารงานในเรื่อง คุณธรรม ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม และการบริหารงานที่ไม่โปร่งใส ส่งผลต่อการปฏิบัติราชการทำ ให้ภาระหน้าที่การทำงานไม่ประสบความสำเร็จ จากปัญหาและความสำคัญของการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลบริหาร โรงเรียนราชวินิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทุกระดับที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษานำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น 157 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 113 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย
2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักการมีส่วนร่วม

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 157 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของครูในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 113 คน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย ประกอบด้วยครูในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพศหญิง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 65.5 เพศชาย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 มีประสบการณ์ในการทำงาน 15 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 ประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 5 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ประสบการณ์ในการทำงาน 6 – 10 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 และประสบการณ์ในการทำงาน 10 – 15 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบไปด้วยแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ถามเกี่ยวกับเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน แบบสอบถามความคิดเห็นของครูในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน จำนวน 60 ข้อ ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักการมีส่วนร่วม รวมไปถึงข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .964 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตัวเองจำนวน 113 ฉบับ ประกอบด้วยระหว่าง 2 – 5 พฤษภาคม 2560 และนัดวันและเวลาในการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จนได้รับแบบสอบถามกลับคืน คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที (t-test) กับตัวแปรเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Analysis of Variance) กับตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีการจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำ และ มีการแต่งตั้งคณะทำงานจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำการวิเคราะห์และจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา บุคลากรในโรงเรียนราชวินิต เต็มใจ ปฏิบัติงานในวันหยุดราชการ เมื่อมีงานจำเป็นเร่งด่วนเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด มีการจัดให้มีการสังสรรค์ร่วมกันในหมู่คณะครูอาจารย์เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกัน ลดช่องว่างระหว่างวัย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบข้อเท็จจริง กรณีถูกกล่าวหาหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำผิดวินัย สอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมชัย สมท่า (การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1", ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2553.) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ คือ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่าและหลักความโปร่งใส

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายได้ ดังนี้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม ความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนด และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชากรณีนาคเนียม (2555: 90-95) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองจังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การใช้

หลักธรรมาภิบาลของ 10 ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.2 ด้านหลักความโปร่งใส ความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา ใน โรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการ แต่งตั้งคณะทำงานจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำการวิเคราะห์และจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษา จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการ ของสถานศึกษา เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และการจัดระบบควบคุมใน สถานศึกษาให้สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน สอดคล้องกับงานวิจัยของปราโมทย์ อีแมคอสะ (2556: 65-69) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่ม อำเภอยะหา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษายะลา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มอำเภอยะหา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านหลักความรับผิดชอบ ความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา ใน โรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการให้ความร่วมมือ ในการปฏิบัติงานในวันหยุดราชการ เมื่อมีงานจำเป็นเร่งด่วนจัดเตรียมเอกสารหลักฐานตามคำร้องขอ ของหน่วยงานภายนอกที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา และจัดนิเทศการศึกษา ภายในสถานศึกษา โดยให้ครูทุกคนมีสมุดนิเทศประจำตัวหรือสมุดเยี่ยมชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัย ของวิรัตน์ รัตนมณี (2550: 92-95) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเขตตรวจ ราชการที่ 3 ตามหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านหลักความคุ้มค่า ความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา ใน โรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชา ให้มี ความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ดูแลอาคาร สถานที่และสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดีและเอื้อต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน มอบหมายให้ครูผู้มีความเชี่ยวชาญเรื่องแผนรับผิดชอบจัดทำแผนพัฒนา โรงเรียนเพื่อให้มีแผนที่มีประสิทธิภาพ ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ

สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญต่อการระดมสมอง และวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งให้ครอบคลุมภาระงานทั้งองค์กร โดยยึดหลักใช้คนให้น้อยที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณา คงรัตน์ และคนอื่นๆ (2547: 65-67) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 7 ผลการศึกษาพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 7 ตามหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการสังสรรค์ร่วมกันในหมู่คณะครูอาจารย์เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพอันดี ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานเป็นทีม และสร้างบรรยากาศเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ และความสามัคคี สอดคล้องงานวิจัยของสุจิตรา มีจำรัส (2550: 87-90) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า หลักการมีส่วนร่วม มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านหลักคุณธรรม ความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านหลักคุณธรรมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสืบข้อเท็จจริง กรณีถูกกล่าวหาหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำผิดวินัย ประเมินผลการปฏิบัติงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เมื่อเห็นผู้รับการประเมินมีความพร้อม พิจารณาให้ความดีความชอบแก่ครูผู้มีผลงานดีเด่น เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และตัดสินใจช่วยเหลือหลักประชาธิปไตย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราโมทย์ อีแมดอสะ (2556: 65-69) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่ม อำเภอยะหา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษายะลา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มอำเภอยะหา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษายะลา เขต 2 ตามหลักคุณธรรมมีความคิดเห็นในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสาเหตุที่ไม่แตกต่างกัน เพราะว่า จำแนกตามเพศ ที่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กรุงเทพมหานคร ที่ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครู มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกด้าน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน ไม่แตกต่างกันทุกด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐ์ภัค สิงหลกะ (2549: 69-72) ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถาน ศึกษา ระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตพัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตพัฒนา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องงานวิจัยของปนัดดา จิตคง(2556: 78-80) ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หลักนิติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแจ้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทราบถึงภาระงาน มาตรฐานคุณภาพงาน มาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ เกณฑ์การประเมินผลงาน ระเบียบแบบแผน หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติราชการ บทบาทหน้าที่ของข้าราชการในฐานะเป็นพลเมืองที่ดี
2. หลักความโปร่งใส ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวัดผล ประเมินผลนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบเพียงอย่างเดียว
3. หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดเตรียมเอกสารหลักฐานตามคำร้องขอของหน่วยงานภายนอกที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา
4. หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูนำวัสดุในท้องถิ่นและวัสดุที่ใช้อยู่แล้ว มาผลิตเป็นสื่อการเรียนการสอน
5. หลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือและสื่อเข้าห้องสมุด โรงเรียน
6. หลักคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เข้ารับการศึกษาอบรมโดยยึดหลักอาวุโสตามประเพณีของราชการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อครูในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้บริหาร

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมชัย สมท่า. (2553). การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย. ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิชากรณ์ นาคเนียม (2555). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ปราโมทย์ อีแมคอะสะ (2556). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มอำเภอยะหา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเขต 2. สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- วิรัตน์ รัตนมณี (2550). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษณา คงรัตน์ และคนอื่นๆ. (2547). ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 7. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปรินญาศึกษาศาสตร์บัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุจิตรา มีจำรัส. (2550). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชนิษฐ์ภัค สิงห์ลทะ. (2549). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร . ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหาร
การศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปนัดดา จิตคง. (2556). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้.